

**SZKOLNY
PROGRAM
PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY PODSTAWOWEJ IM.
WŁADYSŁAWA STANISŁAWA
REYMONTA W CZERMNIE**

Program uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną szkoły
dnia 07.09.2015r.

I. PODSTAWA PRAWNA

1. Statut Szkoły.
2. Rozporządzenie MEN z dn.12 sierpnia 2012r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r. poz. 1249).
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2015 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz.U. z 2015 r. poz. 1256).
5. Rozporządzenie MENiS z dnia 31.01.2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół /Dz. U. Nr 10/2002r.
6. Ustawa z dnia 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz. U. z 12.11.1982 r./ z późniejszymi zmianami.
7. Ustawa z dnia 19.08.1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego /Dz. U. z 20.10.1994r. / z późniejszymi zmianami.
8. Ustawa z dnia 09.11.1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych /Dz. U. z 30.01.1996 r. / z późniejszymi zmianami.
9. Ustawa z dnia 24.04.1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii /Dz. U. Nr 75/1997/ późniejszymi zmianami.
10. Artykuł 72.1. i 72.2. Konstytucji RP z dnia 02.04.1997 r. /Dz. U. Nr 78/1997r. /
11. Konwencja o prawach dziecka z dnia 20.11.1989 r. /Dz. U. Nr 120/1991/

II. CHARAKTER PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO

1. Program profilaktyki:
 - Uzupełnia szkolny program wychowawczy.
 - Jest dostosowany do możliwości rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska.
 - Odpowiada na realne problemy oraz zagrożenia pojawiające się w szkole i w środowisku.
 - Jest otwarty na wszelkie nowe działania.

III. CELE PROGRAMU

Celem szkolnego programu profilaktycznego jest:

- Ochrona ucznia przed podejmowaniem zachowań ryzykownych.
- Kształtowanie właściwej postawy wobec substancji psychoaktywnych.
- Wypracowanie modelu reagowania w sytuacjach szczególnych zagrożeń substancjami psychoaktywnymi.
- Diagnoza zagrożeń w szkole.
- Wsparcie rozwoju dzieci 6 - letnich w związku z obniżeniem wieku realizacji obowiązku szkolnego.
- Wczesna interwencja w sytuacji zaistniałego problemu.
- Wsparcie uczniów w rozwoju emocjonalnym, społecznym i fizycznym.

- Propagowanie zdrowego stylu życia.
- Ukazywanie zagrożeń, jakie niosą ze sobą uzależnienia.
- Kształtowanie systemu wartości.
- Rozwijanie empatii.
- Wspieranie samorządności uczniów.
- Przeciwdziałanie i zapobieganie uzależnieniom, osłabianie czynników ryzyka, wzmacnianie czynników chroniących (profilaktyka uniwersalna, selektywna i wskazująca).
- Wykształcenie w uczniach umiejętności współpracy i odpowiedzialności za siebie i innych.
- Kształtowanie postaw asertywnych.
- Zapobieganie niebezpieczeństwom w szkole, w tym przemocy fizycznej i psychicznej.
- Kształtowanie umiejętności współżycia społecznego.
- Eliminowanie stresu związanego z zadaniami stawianymi przez szkołę.
- Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów przez przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym.
- Wspieranie uczniów zdolnych oraz rozwijanie zainteresowań uczniów.
- Wdrażanie do efektywnego gospodarowania czasem wolnym, m.in. poprzez działalność kół zainteresowań.
- Zwiększanie aktywności fizycznej.
- Zdrowie i bezpieczeństwo uczniów w szkole.
- Wykształcenie w uczniach i rodzicach postaw prozdrowotnych.
- Wykształcenie i wzmocnienie pozytywnych postaw i zachowań, w tym postaw obywatelskich oraz rozwinięcie umiejętności respektowania norm społecznych.
- Wykształcenie właściwego klimatu w szkole sprzyjającego prawidłowym relacjom uczeń –uczeń, uczeń –nauczyciel, nauczyciel –nauczyciel, nauczyciel –rodzice.
- Zwiększenie samoświadomości uczniów co do niebezpieczeństw i zagrożeń.
- Promocja szkoły, organizowanie imprez kulturalnych i konkursów.
- Współpraca z organizacjami działającymi na rzecz szkoły
- Wzmacnianie więzi uczniów ze szkołą i społecznością lokalną
- Rozwijanie i wspieranie działalności wolontariackiej uczniów.
- Realizacja wśród uczniów i rodziców rekomendowanych programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.

METODY PRACY

- Rozmowa
- Wywiad
- Ulotki
- Prelekcje, pogadanki
- Gry dydaktyczne i zabawy (sytuacyjne i interakcyjne)
- Sesje dyskusyjne w grupie
- Konkursy, quizy, krzyżówki
- Burza mózgów
- Ankiety
- Rysunki, plakaty
- Przedstawienia, teatrzyki
- Drama i odgrywanie ról
- Wykład

- Rozgrywki sportowe

FORMY PRACY

- Praca indywidualna
- Praca w grupach
- Praca w zespołach zadaniowych
- Poradnictwo i konsultacje
- Terapia

III. PRZEWIDYWANE EFEKTY

1. Wzmocnienie osobowości młodego człowieka, jako podstawa powodzenia działań profilaktycznych.
2. Uczniowie otrzymują odpowiednie wsparcie w każdym aspekcie rozwoju: emocjonalnym, intelektualnym, fizycznym.
3. Postrzegają, rozumieją i respektują normy społeczne.
4. Coraz lepiej radzą sobie z problemami, sprawiają w szkole coraz mniej trudności wychowawczych.
5. Są świadomi niebezpieczeństw i zagrożeń oraz potrafią im zapobiegać.
6. Czują się odpowiedzialni za swój rozwój, dbają o dobro innych.
7. Potrafią lepiej radzić sobie z negatywnymi emocjami, przez co poziom agresji i przemocy w szkole ulega zmniejszeniu.
8. Ulegają modzie na niepicie, niepalenie i nie zażywanie narkotyków i dopalaczy.
9. Potrafią konstruktywnie rozwiązywać konflikty.
10. Biorą czynny udział w imprezach prozdrowotnych, mają wykształcone postawy prozdrowotne przez wspomaganie rozwoju, ukierunkowane na osiągnięcie pełnej dojrzałości.
11. Posiadają wiedzę i umiejętności pozwalające na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowanie przez nich zachowań prozdrowotnych w sferze fizycznej, psychicznej, społecznej i aksjologicznej.
12. Mają zapewnione bezpieczne i przyjazne otoczenie, właściwy klimat i atmosferę szkoły.
13. Mogą korzystać z różnych form pomocy w szkole.
14. Poprawiają wyniki w nauce poprzez uczestnictwo w kółkach zainteresowań, konkursach przedmiotowych oraz zawodach sportowych.
15. Przestrzegają kultury słowa.
16. Potrafią dokonywać świadomych i odpowiedzialnych wyborów.
17. Wzrasta asertywność uczniów, umiejętności, otwarcie się na drugiego człowieka i jego zrozumienia przy jednoczesnym poszanowaniu własnej godności.

IV. ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ PROGRAMU

1. Realizacją programu zajmować się będą:
 - Dyrektor szkoły.
 - Wychowawcy i nauczyciele.
 - Rodzice.
 - Uczniowie.
 - Pracownicy szkoły.
2. Zadania zespołu realizującego program:
 - Opracowanie i nadzorowanie realizacji programu.
 - Opracowanie narzędzi do diagnozy uczniów i ich środowiska.

- Diagnoza środowiska uczniów.
- Śledzenie najnowszej wiedzy z dziedziny profilaktyki.
- Poszukiwanie nowych możliwości dotarcia do ucznia bezpośrednio poprzez stosowanie aktywizujących metod i technice pracy.

V. SPOSOBY REALIZACJI

1. Realizacja programu na wszystkich zajęciach dydaktycznych i pozalekcyjnych oraz w innych działaniach szkoły.
2. Współpraca z profesjonalnymi placówkami zajmującymi się profilaktyką - spotkania uczniów i rodziców z przedstawicielami instytucji zajmującymi się działaniami profilaktycznymi.
3. Kontakty z rodzicami – zwrócenie uwagi na sygnały ostrzegawcze pojawiające się w przypadku uzależnień.
4. Współdziałanie całej społeczności szkolnej – uczniów, nauczycieli, rodziców, pracowników administracji i obsługi w zakresie przestrzegania obowiązujących norm zachowania.
5. Propagowanie tematyki prozdrowotnej: gazetki, plakaty, ulotki.
6. Realizacja programów o charakterze profilaktycznym.

VI. MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

- Rozmowy.
- Wywiady.
- Obserwacje.
- Analiza przypadków.
- Sprawozdania dyrekcji szkoły, wychowawców, opiekuna Szkolnego Koła PCK, podsumowujące stopień realizacji zawartych w Szkolnym Programie Profilaktyki.
- Ewaluacja programu – dokonanie oceny skuteczności programu ewentualne zmiany i uzupełnienia. Pod koniec roku szkolnego 2015/2016 przeprowadzona będzie ewaluacja programu za pomocą ankiet. Osobami ankietowanymi będą rodzice, nauczyciele oraz uczniowie naszej szkoły. Uzyskane wyniki posłużą do analizy przeprowadzonych działań, ich skuteczności oraz potrzeby wprowadzenia ewentualnych zmian. Za działania związane z ewaluacją odpowiedzialni są koordynatorzy do spraw bezpieczeństwa.

VII. OBSZARY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

1. Diagnoza problemów występujących w środowisku rodzinnym i szkolnym prowadzących do uzależnień.
2. Profilaktyka zdrowotna.
3. Współpraca z rodzicami w zakresie działań, wychowawczych, profilaktycznych, prozdrowotnych oraz interwencyjnych.
4. Wewnątrzszkolne doskonalenie nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień i podejmowania wczesnej interwencji.
5. Pomoc psychologiczno – pedagogiczna dla młodzieży i rodziców w sytuacjach szczególnych zagrożeń substancjami psychoaktywnymi.
6. Współpraca z różnymi instytucjami wspierającymi działalność szkoły w zakresie rozwiązywania problemów młodzieży.

Obszar działania	Zadanie	Forma realizacji	Czas realizacji	Osoby odpowiedzialne
1. Diagnoza problemów występujących w środowisku rodzinnym i szkolnym prowadzących do uzależnień	Rozpoznanie zagrożeń dotyczących dzieci uczęszczających do szkoły	Zbieranie informacji na podstawie obserwacji lub ankiet.	Wrzesień	Zespoły dydaktyczno-wychowawcze
		Analiza dokumentacji po kątem frekwencji i wyników w nauce.	Na bieżąco	Wychowawcy klas
	Rozpoznanie środowiska lokalnego i rodzinnego uczniów podejmujących zachowania ryzykowne	Wywiad środowiskowy	Zgodnie z potrzebami	Wychowawcy klas
		Rozmowy z rodzicami	Na bieżąco	Wychowawcy klas,
		Rozmowy z uczniami	Na bieżąco	Wychowawcy klas,
2.Profilaktyka zdrowotna	Prowadzenie opieki na zasadach działalności higieny szkolnej-	Testy przesiewowe	Cały rok	Pielegniarka środowiskowa
	Higiena osobista w szkole i na co dzień (dbanie o czystość osobistą i otoczenia). Realizacja programów: ”Chrońmy dziecięce uśmiechy”, „Dzieciństwo bez próchnicy”	Pogadanki, konkursy, broszury, codzienne mycie zębów w oddz. przedszk.	Cały rok	Pielegniarka Wychowawcy klas
	Racjonalne odżywianie. Normy żywieniowe. Realizacja programów ”Szlankka mleka”, „Owoce i warzywa w szkole”	Plakaty, gazetki, realizacja projektów szkolnych, wizyty i zajęcia w gospodarstwach rolnych, warsztaty zdrowego odżywiania, imprezy szkolne i środowiskowe, np. Dożynki Parafialne, Dzień Rodziny	Cały rok	wychowawcy Szkole Koło PCK

	Zapobieganie narkomanii, nikotynizmowi, alkoholizmowi itp. Realizacja programów: „Nie pal przy mnie proszę!”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”.	Broszury, ulotki, pogadanki, filmy edukacyjne, plakaty, tablica informacyjna	Cały rok	wychowawcy Szkole Koło PCK
	Nadwaga a choroby serca.	Gazetki, rozmowy indywidualne, badania okresowe	Cały rok	Szkolne Koło PCK
	Choroby psychiczne wieku młodzieńczego – depresja, schizofrenia.	Pogadanki.	Cały rok	Lekarz wychowawcy klas
	Szczepienia ochronne – znaczenie i realizacja.	Pogadanki, gazetki.	Cały rok	Pielęgniarka środowiskowa
	Badania uczniów ze zwróceniem uwagi na: -zaburzenia w rozwoju somatycznym -zaburzenia w ostrości wzroku -boczne skrzywienie kręgosłupa -podwyższone ciśnienie tętnicze -nadmierna kifoza	Przeprowadzenie badań	Cały rok	Pielęgniarka środowiskowa
	Realizacja zagadnień pierwszej pomocy przedlekarskiej	Ćwiczenia sztucznego oddychania na fantomie.	Zgodnie z rozkładem materiału	Barbara Brzózka Iwona Zielińska Robert Hiszpański Emilia Kołodziejczyk
3. Działania w ramach profilaktyki	Kształtowanie u uczniów zdolności do zachowań asertywnych.	Pogadanki	Cały rok	Wychowawcy klas, Nauczyciele, pracownicy szkoły
	Promocja bezpiecznych, użytecznych i akceptowanych społecznie zachowań	Akcje SU; projekcje filmów edukacyjnych; imprezy szkolne	Cały rok	Opiekun SU; wychowawcy; nauczyciele; rodzice; pracownicy szkoły
	Dostarczanie wiedzy o konsekwencjach zachowań ryzykownych	Pogadanki, filmy	Cały rok	Wychowawcy klas, policja, straż pożarna, pielęgniarka
		Spotkania z przedstawicielami policji	Początek roku szkolnego, przed feriami, przed wakacjami	Koordinator ds. bezpieczeństwa

	Profilaktyka uzależnień od substancji psychoaktywnych, w tym dopalaczy. Realizacja projektów: „Stop dopalaczom”,	Zajęcia dydaktyczne, pogadanki, akcja plakatowa, ulotki, strona internetowa szkoły	Cały rok szkolny	Wychowawcy klas, nauczyciele
	Profilaktyka uzależnień od Internetu, komputera, telefonu itp. Realizacja programów: „Stop cyberprzemocy”, „Sieciaki”, „Dziecko w sieci”	Zajęcia dydaktyczne, plakaty, pogadanki, filmy edukacyjne, zajęcia pozalekcyjne, różne formy działalności sportowej	Cały rok	Wychowawcy klas, nauczyciele, rodzice
	Zajęcia alternatywne	Koła zainteresowań, zajęcia pozalekcyjne, realizacja Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa	Cały rok	Nauczyciele zgodnie z przydziałem zajęć, Wychowawcy, nauczyciele, rodzice, bibliotekarz
		Zajęcia sportowe; SKS; realizacja programu „WF z KLASĄ”	Cały rok	Nauczyciel WF ; koordynator programu; n-le i wychowawcy; rodzice
	Realizacja programów profilaktycznych przez realizatorów zewnętrznych	Zgodnie ze specyfiką programu	W zależności od potrzeb i możliwości szkoły	Dyrekcja szkoły, Wychowawcy klas
4. Współpraca z rodzicami w zakresie działań, wychowawczych, profilaktycznych, prozdrowotnych oraz interwencyjnych	Zaangażowanie rodziców w tworzenie szkolnej profilaktyki	Poznanie oczekiwań i propozycji ze strony rodziców.	Początek roku szkolnego	Wychowawcy klas
		Prezentacja działań profilaktycznych	Na spotkaniach z rodzicami	Wychowawcy klas
	Doskonalenie umiejętności wychowawczych rodziców	Szkolenia, pogadanki	Przynajmniej dwa razy w roku	Wychowawcy klas,
	Informowanie o możliwościach uzyskania pomocy specjalistycznej	Tablica informacyjna	Przez cały rok	Dyrektor szkoły
		W ramach konsultacji z pedagogiem i psychologiem	Zgodnie z przyjętym planem pracy	Dyrektor szkoły, Koordynator ds. bezpieczeństwa

		Spotkania z wychowawcą klasy	Zgodnie z przyjętym planem	Wychowawcy klas
5. Wewnątrzszkolne doskonalenie nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień i podejmowania wczesnej interwencji	Doskonalenie umiejętności wychowawczych nauczycieli	Szkolenia w ramach WDN	Zgodnie z przyjętym planem WDN	Dyrektor szkoły, Zespoły dydaktyczno-wychowawcze
	Zapoznavanie z mechanizmami uzależnień, konsekwencjami podejmowania zachowań ryzykownych.	Szkolenie w ramach WDN	Zgodnie z przyjętym planem WDN	Zespoły dydaktyczno-wychowawcze
6. Pomoc psychologiczno – pedagogiczna dla uczniów i rodziców w sytuacjach szczególnych zagrożeń substancjami psychoaktywnymi	Wstępne rozpoznanie zagrożenia	Obserwacja	Na bieżąco	Wychowawcy klas, nauczyciele, pracownicy szkoły, rodzice
	Informowanie o możliwościach pomocy specjalistycznej	Konsultacje z pedagogiem i psychologiem	Na bieżąco	Dyrektor szkoły, Wychowawcy klas
7. Współpraca z instytucjami wspierającymi działalność szkoły w zakresie rozwiązywania problemów młodzieży	Utrzymywanie kontaktów z policją	Szkolenia dotyczące aspektów prawnych podejmowania ryzykownych zachowań	Na bieżąco	Dyrektor
	Utrzymywanie kontaktów z poradniami pedagogicznymi	Konsultacje w sprawach uczniów	W zależności od potrzeb	Dyrektor szkoły, Wychowawcy klas, nauczyciele
8. Profilaktyka HIV/AIDS	Dostarczenie informacji o AIDS i jak zapobiegać rozprzestrzenianiu się wirusa HIV	Tablica informacyjna , pogadanki, filmy	Przez cały rok	Opiekun szkolnego koła PCK
	Pomoc w rozwiązywaniu problemów związanych z objawami i wątpliwościami dotyczącymi zakażenia HIV i choroby AIDS	Porady, konsultacje, udostępnianie odpowiedniej literatury	W zależności od potrzeb	Opiekun szkolnego koła PCK

	Ułatwienie dokonywania wyborów życiowych prowadzących do zdrowszych i bezpieczniejszych zachowań	Zajęcia lekcyjne, ćwiczenia, scenki sytuacyjne, filmy edukacyjne	Na bieżąco	Opiekun szkolnego koła PCK Wychowawcy klas, nauczyciele
	Upowszechnianie wiedzy o AIDS	Akcje informacyjne, plakaty, przygotowanie uczniów do udziału w konkursach wiedzy o AIDS	Przynajmniej raz w roku	Opiekun szkolnego koła PCK

VIII. PROCEDURY POSTĘPOWANIA

BEZPIECZNA SZKOŁA

Szkolny Program Profilaktyki jest dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów i potrzeb całego środowiska. Szkolny Program Profilaktyki jest realizowany poprzez różnorodne działania, w tym edukacyjne, adresowane do uczniów, personelu szkoły i rodziców.

Jeżeli pomimo podjętych w szkole działań profilaktycznych, wydarzy się incydent, który nosi znamiona czynu karalnego, zostaną podjęte kroki określone przepisami *Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, przepisami Kodeksu postępowania cywilnego oraz Kodeksu postępowania karnego*, sformułowane w postaci procedur działań interwencyjnych.

Procedury są prawną wykładnią wytyczającą ogólną drogę postępowania szkoły w trudnych sytuacjach. Jest ona zgodna z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej.

Działania interwencyjne

I. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń który, nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.

4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (*specjalistę ds. nieletnich*).
5. Podobnie, w sytuacji gdy, szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (*rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania psychologiem, itp.*), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

II. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu, narkotyków lub dopalaczy powinien podjąć następujące kroki:

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
4. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji - decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły.
5. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu - odmawiają przyjscia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorzenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych - na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny.
6. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (*specjalisty ds. nieletnich*) lub sądu rodzinnego.

III. W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk (dopalacze) powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

IV. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ew. innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znaną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

UWAGA:

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - w Polsce karalne jest:

- posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
- udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
- wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat.

Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję.

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny (art. 4 Upn i art. 304 Kpk).

V. Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa:

- niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
- ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia,
- przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły, lub wychowawcy pod opiekę,
- powiadomienie rodziców ucznia-sprawcy,
- niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana,
- zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa, lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

VI. Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego:

- udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej, bądź zapewnienia jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń,
- niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
- powiadomienie rodziców ucznia,
- niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

VII. W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję - tel.997 lub 112.

Metody współpracy szkoły z policją.

W ramach długofalowej pracy profilaktycznej – wychowawczej szkoła i policja utrzymują stałą, bieżącą współpracę w zakresie profilaktyki zagrożeń.

Koordinatorami współpracy są: dyrektor, wychowawcy, nauczyciele, oraz specjalista ds. nieletnich i patologii właściwej jednostki policji.

Ze szkołą współpracuje także dzielnicowy w rejonie, którego znajduje się szkoła.

W ramach współpracy policji ze szkołą organizuje się:

- spotkania nauczycieli z zaproszonymi specjalistami ds. nieletnich i patologii, podejmujące tematykę zagrożeń przestępczością oraz demoralizacją dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym,
- spotkania tematyczne uczniów z udziałem policjantów m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, zażywania dopalaczy, wychowania w trzeźwości, zasad bezpieczeństwa, zachowań ryzykownych oraz sposobów unikania zagrożeń,
- informowanie policji o zdarzeniach na terenie szkoły mających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów oraz przejawach demoralizacji dzieci i młodzieży,
- udzielanie przez policję pomocy szkole w rozwiązywaniu trudnych, mogących mieć podłoże przestępcze problemów, które zaistniały na terenie szkoły.

UWAGA:

Policja jest wzywana do szkoły w sytuacjach, o których mowa w procedurach albo, gdy wyczerpane zostaną środki możliwe do zastosowania przez szkołę w określonej sytuacji, w których obecność policji jest konieczna.

Każda, dotycząca uczniów wizyta policjanta w szkole, jest wcześniej zasygnalizowana dyrektorowi, lub uzgodniona z innymi nauczycielami.

IX. TROSKA O LOS UCZNIĄ

Szkolny Program Profilaktyki koncentruje się przede wszystkim na redukcji i eliminacji czynników ryzyka (m.in. rodzinnych i środowiskowych) oraz wzmacnianiu czynników chroniących (m.in. zainteresowanie nauką szkolną, poszanowanie norm i autorytetów, wzmacnianie więzi emocjonalnej z rodziną, działalność w konstruktywnych grupach

rówieśniczych) przed występowaniem wśród uczniów zachowań ryzykownych (alkoholizm, narkomania, nikotynizm, używanie dopalaczy, przemoc fizyczna i psychiczna). Działania w tym zakresie obejmują także dbałość o los ucznia, jego funkcjonowanie w środowisku szkolnym i rodzinnym. Szkolny Program Profilaktyki dostosowany jest do aktualnych potrzeb uczniów i problemów występujących we współczesnej rzeczywistości, dlatego oprócz profilaktyki uzależnień, profilaktyki zdrowotnej i działań interwencyjnych zwiększających bezpieczeństwo w szkole, obejmuje też następujące obszary:

- monitorowanie opieki sprawowanej nad uczniem,
- rozpoznawanie występowania przemocy domowej.

Monitorowanie opieki sprawowanej nad uczniem.

Dom to najważniejsze miejsce, w którym kształtuje się nastawienie dziecka do nauki. Tu nabywa pozytywną bądź negatywną do niej postawę, tu otrzymuje bądź nie otrzymuje odpowiednią do niej motywację. Przyczyną niepowodzeń szkolnych są najczęściej niesprzyjające warunki domowe. Każde dziecko idące do szkoły chce być dobrym uczniem. Jest zainteresowane nauką i tym, co się w szkole dzieje. Jednak potem obserwuje się pewne zmiany – dziecko nie chce się już uczyć, gdyż widzi, że napotyka na problemy, z którymi samodzielnie nie umie sobie poradzić. Zmniejsza się ich zainteresowanie nauką, są zniecierpliwione, chaotyczne, często dochodzi do tego agresja słowna lub fizyczna do innych dzieci. Bardzo ważne jest stworzenie dzieciom w domu możliwości osiągnięcia lepszych wyników w nauce.

Postawy rodzicielskie wywierają wpływ na powstanie i rozwój pewnych form zachowania dziecka, decydują w ogromnej mierze o stylu wychowania oraz o doborze i skuteczności środków wychowawczych. Dzieci, z którymi rodzice unikają kontaktów lub nie współdziałają z nimi, czują się niepotrzebne. Przy takiej postawie dzieci są uczuciowo niestabile, nastawione antagonistycznie do społeczeństwa, niezdolne do obiektywnych ocen, zmienne w planach. Dystans uczuciowy w skrajnych przypadkach prowadzi do zachowań aspołecznych a nawet antyspołecznych.

W trosce o prawidłowy rozwój uczniów i eliminowanie zagrażających mu czynników Szkolny Program Profilaktyczny uwzględnia następujące działania:

1. pogadanki dla rodziców na zebraniach, mające na celu uzmysłwić, że nie tylko nauczyciel jest odpowiedzialny za postępy w nauce ich dzieci, że to od ich nastawienia do nauki zależą sukcesy dzieci;
2. monitorowanie sytuacji rodzinnej uczniów, w tym sprawowanej nad nimi opieki (status opiekunów prawnych, pozostawianie dziecka bez opieki i in.) poprzez badania ankietowe.

Rozpoznawanie występowania przemocy domowej.

Przemoc domowa, zwana też przemocą w rodzinie, to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie skierowane przeciw członkowi rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste powodując cierpienie i szkody. Przemoc w rodzinie może mieć miejsce we wszystkich warunkach społecznych. Przemoc w rodzinie jest często problemem ukrytym, dlatego najistotniejsze jest rozpoznawanie jej występowania. Szkolny Program Profilaktyczny wyznacza w tym zakresie dwa obszary działania:

1. Prowadzenie badań ankietowych mających na celu rozpoznanie występowania zjawiska i jego skali wśród uczniów szkoły.
2. Wnikliwe i szczegółowe obserwacje zachowania uczniów oraz analizowanie przyczyn danego zachowania pod kątem występowania syndromu ofiary przemocy.

Zachowanie ofiar bywa niezrozumiałe, irytujące, zniechęcające do pomagania. Ofiary przemocy domowej cierpią na różnego rodzaju zaburzenia natury psychologicznej: często popadają w depresję, niepokój, niekontrolowane wybuchy płaczu, śmiechu, agresji, częste niezrozumiałe zmiany decyzji, niepewność, nieuzasadnione reakcje lękowe, ciągłe poczucie zagrożenia. Trudno od nich oczekiwać racjonalnych zachowań i konsekwencji, ponieważ ich umysłem cały czas rządzi strach przed sprawcą. Ofiary przemocy domowej są rozchwiane emocjonalnie a ich zachowania to huśtawka. Ofiara przemocy domowej przebywa w sytuacji takiego zagrożenia przez kilka, a często kilkanaście lat, a sprawcą nie jest jakiś obcy bandyta, ale człowiek, od którego oczekuje się wsparcia, szacunku i miłości. Ofiara jest ze sprawcą związana różnymi więzami zależności.

Prawidłowe rozpoznanie występowania zjawiska przemocy domowej pozwoli udzielić odpowiedniej pomocy osobom jej doświadczającym według następujących kroków:

1. Empatyczne wczucie się w subiektywne przeżycia ludzi dotkniętych takim doświadczeniem. Poszczególne osoby przeżywają swoją sytuację w bardzo zróżnicowany sposób. Empatia umożliwia dostosowanie rodzaju i sposobu interwencji do psychicznej sytuacji osoby krzywdzonej. Jest koniecznym punktem wyjścia, jeśli chcemy pomóc osobie krzywdzonej, by uwolniła się z destrukcyjnych przeżyć, a zwłaszcza z poczucia wstydu i bezradności, by odzyskała lub umocniła poczucie osobistej godności oraz odzyskała nadzieję na lepsze jutro. Ponadto empatia umożliwia pomagającemu budowanie przyjaznych więzi, które dla osoby krzywdzonej mogą stać się psychiczną „odtrutką” w obliczu drastycznie zaburzonych relacji domowych.
2. Jak najszybsze powstrzymanie przemocy. Aby to osiągnąć, konieczne jest wyprowadzenie ludzi krzywdzonych z pułapki osamotnienia poprzez wskazanie osób, środowisk i instytucji, które mogą udzielić konkretnej pomocy w obliczu przemocy domowej (policja, pomoc społeczna, gmina, parafia). W polskich warunkach przemoc domowa łączy się najczęściej z nadużywaniem alkoholu i z chorobą alkoholową. W tej sytuacji w wielu przypadkach skuteczne okazuje się skontaktowanie ludzi krzywdzonych z ruchami samopomocy (Kluby Abstynenta, grupy Al-Anon i Al-Ateen).
3. Pomaganie osobom dotkniętym przemocą domową, by uwolniły się od fałszywych schematów myślenia oraz od błędnych przekonań na temat cierpienia i zaburzonych więzi rodzinnych.
4. Szukanie długofalowych rozwiązań, obejmujących także pomoc wobec osoby, która używa przemocy. Mimo przeżywanych dramatów domownicy są zwykle związani silną więzią emocjonalną z taką osobą i dlatego rozwiązaniem optymalnym nie jest stałe odizolowanie takiej osoby (np. zakład karny czy dożywotnia separacja), lecz udzielenie jej pomocy terapeutycznej i/lub resocjalizacyjnej, aby stworzyć szansę na odtworzenie pozytywnych więzi domowych. W każdym przypadku stosowania przemocy domowej chodzi o osobę w jakimś aspekcie zaburzoną i cierpiącą, gdyż żaden człowiek, który jest dojrzały i szczęśliwy, nie będzie agresywny, ani okrutny.

Jeżeli pomimo podjętych w szkole działań profilaktycznych, pojawia się sytuacja, która wskazuje na podejrzenie stosowanie przemocy w rodzinie wobec dziecka, zostaną podjęte kroki określone przepisami *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „niebieska Karta” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2011r. Nr 209, poz.1245) jako aktu wykonawczego do znowelizowanej 10 czerwca 2010r. Ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2010r. Nr 125, poz.842), sformułowane w postaci procedury pomocy uczniowi – ofierze przemocy rodzinnej:*

Procedura postępowania w sytuacji powzięcia podejrzenia o stosowaniu przemocy w rodzinie ucznia:

1. Dyrektor realizując zadania wynikające z rozporządzenia Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”(Dz. U. z 2011 r. nr 209, poz. 1245), wyznacza na terenie szkoły osoby koordynujące działania w tym zakresie.
2. Każdy pracownik szkoły jest zobowiązany do zgłoszenia wychowawcy klasy lub dyrektorowi szkoły podejrzenia dotyczącego stosowania przemocy w rodzinie ucznia *(przy zgłoszeniu winien być wypełniony arkusz informacyjny dotyczący ucznia w związku z podejrzeniem przemocy w rodzinie – zał. 1a)*.
3. Wychowawca:
 - a) przeprowadza rozmowę z uczniem
 - b) nawiązuje kontakt z rodzicami (jednym z rodziców), informuje o stanie dziecka
 - c) wypełnia arkusz informacyjny dotyczący ucznia w związku z podejrzeniem przemocy w rodzinie
 - d) w dalszej pracy wychowawczej wspiera dziecko
 - e) systematycznie współpracuje z rodzicami oraz nauczycielami uczącymi dziecko.
4. Do podstawowych zadań szkoły w ramach procedury należy:
 - 1) diagnoza sytuacji i potrzeb ucznia, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie,
 - 2) zapewnienie i zorganizowanie niezwłocznie dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia ww. ucznia;
 - 3) udzielanie kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, opiekunowi faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
5. Wychowawca lub dyrektor szkoły przeprowadza z dzieckiem rozmowę wyjaśniającą sytuację i sporządza notatkę z rozmowy.
6. Rozmowę z uczniem, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie, przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności ucznia oraz zapewniających mu bezpieczeństwo.
7. Następnie wzywa się na rozmowę wyjaśniającą rodzica, opiekuna prawnego, opiekuna faktycznego lub najbliższą dziecku osobę, niepodejrzewaną o przemoc, w celu wyjaśnienia sytuacji.
8. Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka, są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. — Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm. 2)), zwanej dalej „osobą najbliższą”.
9. Wszczynając procedurę, należy podjąć współpracę z MGOPS, Policją oraz zespołem interdyscyplinarnym w celu zapewnienia bezpieczeństwa uczniowi, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie.
10. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.

Podstawa prawna:

- 1) Art. 9d ust 2 -Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.).
- 2) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. (Dz. U. Nr 209 poz. 1245).

Załącznik nr 1a do procedury postępowania w sytuacji powzięcia podejrzenia o stosowaniu przemocy w rodzinie ucznia

**ARKUSZ INFORMACYJNY DOTYCZĄCY UCZNIĄ -
- W ZWIĄZKU Z PODEJRZENIEM LUB ZGŁOSZENIEM
PRZEMOCY W RODZINIE**

Imię i nazwisko uczniaklasa

Szkoła **Data wypełnienia arkusza**

W arkuszu należy podkreślić wybrane informacje.

1. Opis wyglądu ucznia:

- a) zaniedbania w zakresie higieny osobistej
- b) zadrapania
- c) zasinienia
- d) oparzenia
- e) złamania
- f) zranienia
- g) zwichnięcia
- h) inne urazy lub uwagi dotyczące wyglądu (jakie?).....

2. Zachowanie ucznia:

- a) niepokój, pobudzenie
- b) wycofanie, zamknięcie w sobie, „dziwny spokój”
- c) agresywność
- d) płacz
- e) inne (jakie ?).....

3. Posiadane informacje dotyczące form krzywdzenia ucznia:

- a) przemoc fizyczna
- b) przemoc psychiczna
- c) zaniedbanie
- d) inne (jakie?)
- e) brak informacji na ten temat

4. Źródło informacji:

5. Inne informacje istotne w rozpoznawaniu sytuacji ucznia:

.....

.....
Czytelny podpis osoby wypełniającej arkusz

Program przeciwdziałania agresji w szkole realizowany w ramach Szkolnego Programu Profilaktycznego

Cel nadrzędny: Zwiększenie bezpieczeństwa uczniów i nauczycieli w szkole, ograniczenie występowania agresji słownej i fizycznej.

Cele podrzędne:

- Poprawa relacji interpersonalnych w klasach, między uczniami oraz między uczniami, a nauczycielami.
- Zrozumienie przyczyn zachowań agresywnych i zmniejszenie intensywności ich występowania.

Zadania programu.

1. Zmniejszenie tendencji do ryzykownych zachowań.
2. Kształcenie umiejętności rozładowania napięć emocjonalnych bez agresji.
3. Eliminowanie zagrożenia niedostosowaniem społecznym.
4. Wypracowanie konstruktywnej oceny własnych działań, wpływu na własne życie i ukierunkowanie na przyszłość.

Działania:

- a) „Radzę sobie w trudnych sytuacjach” – uczy odróżniać style zachowania wobec innych ludzi i reprezentować swoje opinie i interesy w sposób asertywny.

Cele:

- wykształcenie umiejętności obrony swojego terytorium bez krzywdzenia drugiej osoby,
- zwiększenie otwartości w wyrażaniu opinii dzięki nauce akceptacji wzajemnych różnic.

Sposób realizacji:

Zajęcia wykorzystują pracę w grupach, parach i indywidualną, zawierają scenariusze scenek do odegrania, testy klasyfikacji zachowań, konstrukcje asertywnych odpowiedzi, ćwiczenia rozpoznawania i właściwego stosowania umiejętności asertywnych.

Osoby odpowiedzialne:

- wychowawcy klas
- nauczyciele.

- b) Zajęcia edukacyjne, których celem jest ćwiczenie umiejętności budowania udanych relacji z rówieśnikami i dorosłymi. Pokazują one, jak rozwiązywać problemy, że w radzeniu sobie z trudnościami nie można uciekać od agresji.

Cele:

- zaangażowanie uczniów do pracy na rzecz szkoły i klasy,
- zaplanowanie wspólnej pracy wychowawczej,
- integracja zespołu klasowego,
- rozpoznanie i nazwanie swoich trudności w kontaktach z innymi ludźmi,
- uczenie się przyjaznego stosunku do siebie.

Sposób realizacji:

Czas i formy realizacji opracowują wychowawcy klas w oparciu o program wychowawczy szkoły i potrzeby danej klasy.

Metody pracy:

- psychozabawy,

- praca w grupach,
- burza mózgów,
- wykład,
- debaty.

Osoby odpowiedzialne:

- wychowawcy klas.

c) Współpraca z Komendą Policji w Gabinie w celu zapobiegania i eliminowania niewłaściwych zachowań, wzrostu poczucia bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły oraz zapoznania z procedurą postępowania w sprawach nieletnich.

Cele:

- zapobieganie i eliminowanie niewłaściwych zachowań,
- wzrost poczucia bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły,
- zapoznanie z procedurą postępowania w sprawach nieletnich.

Sposób realizacji:

- pogadanki z uczniami i rodzicami na temat zagrożeń wynikających ze stosowanie przemocy oraz odpowiedzialności karnej nieletnich,
- interwencje w nagłych przypadkach

Osoby odpowiedzialne:

- specjalista itd. nieletnich i inni funkcjonariusze policji.

Sposoby reagowania na doraźne sytuacje.

Doraźne sytuacje wymagają szybkiej, krótkiej i zdecydowanej reakcji wychowawcy lub nauczyciela. Aby skutecznie przeciwdziałać przemocy nauczyciel w krótki i niezagrażający dziecku sposób musi zaakcentować, że wydarzyło się coś niedobrego i należy to zmienić.

Wskazówki:

a) unikać:

- agresji słownej,
- okazywania niepewności,
- długich monologów i moralizowania,
- wchodzenia w rolę sprawcy, by pokazać uczniowi, co czuje osoba poszkodowana.

b) należy postarać się:

- szanować ucznia,
- reagować stanowczo,
- mówić krótko i jasno,
- traktować sprawcę jak osobę, która może sama wziąć odpowiedzialność za swoje czyny.

Interwencje wobec sprawcy – cykl indywidualnych rozmów ze sprawcą przez wychowawcę klasy, do której uczęszcza sprawca. Gdy doraźne działania nie skutkują, należy powiadomić ucznia o temacie i terminie indywidualnej rozmowy. W pracy takiej należy pamiętać o następujących warunkach:

- a) indywidualna odpowiedzialność – z każdym sprawcą należy prowadzić oddzielne rozmowy;
- b) cykl rozmów – rozmowy powinny odbywać się cyklicznie, aż do momentu całkowitego wygaśnięcia negatywnego zachowania (najlepiej, aby to były stałe terminy), nawet, jeśli po pierwszych rozmowach uczeń wykazuje poprawę, nie należy ich od razu przerywać;
- c) hierarchia rozmów – najpierw wychowawca rozmawia z uczniem, gdy to nie skutkuje, zaprasza innego nauczyciela, na kolejnym etapie włączamy rodziców, dyrekcję, policję itd.;

- d) monitorowanie zachowań ucznia – w trakcie trwania całej interwencji należy uważnie obserwować zachowanie ucznia, najlepiej, aby inni nauczyciele uczący w danej klasie byli włączeni do tych działań, można wtedy uniknąć manipulacji ze strony ucznia;
- e) nagradzanie i karanie – nagradzać (zauważać, doceniać, chwalić) pozytywne zachowania sprawcy, a negatywne karać;
- f) hierarchia konsekwencji – dostosowanie konsekwencji i kar do charakteru czynu, a także do konkretnego ucznia. Uczeń powinien być zawsze poinformowany, co go będzie czekać, jeśli znów użyje przemocy.